

Hanyatlás és felemelkedés

KÖNYV. „Manapság korszerűtlennek tűnik mindaz, ami három-négy lazán gépelt oldalnál hosszabb terjedelmű, vagy amiről nem lehet – nem érdemes – 40 másodperces tévéklipben szólni. Az idő múlásával azonban egyre többünkben munkál az az igény, hogy összegezzük, mivel is lettünk okosabbak a rendszerváltozás kezdete óta eltelt másfél évtizedben” – eképp vall Csaba László arról, miért is írt könyvet. A szerzőnek nem nagyon kell magyarázkodnia, hiszen publikációs listája a szélesebb körben ismert hazai közgazdászok között kifejezetten hosszúnak mondható. Így legfeljebb azok csodálkozhatnak rá új művére, akik eddig leginkább – a mindennapok aktuális gazdasági kérdéseivel foglalkozva – csak a médiabeli szerepléseiből ismerték a Közép-európai Egyetem (CEU) professzorát.

Mindenesetre Csaba László könnyedebb megnyilvánulásai sem bizonyulnak rossz ajánlólevélnek. Jószerével az egyetlen szakember, aki a közéleti problémákban úgy hallatja gyakran a hangját, hogy közben mégsem kell bekapcsolni beépített politikai szűrőnket, ha valós képet akarunk kapni a körülöttünk zajló folyamatokról. Nagy érték ez Magyarországon.

Csaba László könyve – A föl-emelkedő Európa – tudományos igényű mű. Ugyanakkor összegző jellege miatt kítűnő olvasmány mindazoknak, akik egyszerűen úgy érzik, érdemes lenne az elmúlt másfél évtized leosztható tapasztalatait kicsit tá-

volabbról vizsgálódva, nemzetközi kitekintésben is számba venni. Mely országok tudták a maguk javára fordítani azokat a sokkhatásokat, amelyek a rendszerváltozással, illetve azóta érték őket? Melyek a sikerre, illetve kudarcra ítélő, országspecifikus tényezők? Igazolódik-e a tétel, hogy az érdekcsoportok uralta közpolitika a nemzetek hanyatlásához vezet? Többek között ezekből az aspektusokból kutatja a szerző a poszt-szocialista gazdaságok fejlődési útját, cáfolva azt a megállapítást, miszerint többé-kevésbé ugyanaz a pályát, nagyjából ugyanakkora sikerrel járja be minden ország.

Nem csupán ez az észrevétel, hanem a kutatás több más eredménye is arra irányítja rá az olvasó figyelmét, hogy a politikának igenis komoly felelőssége van abban, hogy az új piacgazdaságok milyen mértékben tudnak

megfelelni a globalizáció és integráció kihívásainak.

Az olvasás intellektuális élményét emeli, hogy Csaba László az imponáló mennyiségű „kemény” forrásanyagot elegánsan fűzi össze az illusztrációs célokat szolgáló egyszerűbb példákkal, „kikacsintós” információkkal.

Elsősorban azonban a könyv legfőbb értéke az érdeklődő olvasó számára az lehet, hogy a magyar gazdaság helyzetét, kilátásait európai összefüggésben segít látni. A tudományos érdeklődésű olvasók pedig élvezhetik az interdiszciplináris – többek között a hagyományos makroökonómiai elemzési kereteket és az intézményi közgazdaságtant is segítségül hívó – tárgyalásmód diadalát.

Lámfalussy Sándor, az Európai Monetáris Intézet volt elnöke e szavakkal méltatja a művet: „Nagy értéke ennek az úttörő könyvnek, hogy elveti a csábítóan egyszerű és divatos válaszokat, ugyanakkor meggyőzi az olvasót arról, hogy mégis vannak válaszok. A magyar olvasó számára ez időben különösképpen tanulságos lehet, amit az Európai Unióról és ezen belül a gazdasági és monetáris unióról mond: ez keretet, és ezáltal biztonságot és fejlődési lehetőségeket teremt, de ezeknek a kihasználásához szükség van egy értelmes, felelősségteljes és hosszú távon gondolkodó magyar gazdaságpolitikára.”

MI

Csaba László: **A föl-emelkedő Európa**, Akadémia Kiadó, Budapest, 2006, 482 oldal, 4499 Ft